

مادر مشکلات در صنعت آب و برق مشکل اقتصادی است | خاموشی‌های خانگی به زودی برطرف خواهد شد | تمایل به حضور در دولت نداشتیم چون وضعیت خوب نبود | بیش از ۱۵ هزار مگاوات از ظرفیت نیروگاهی کشور فرسوده است.

عباس علی آبادی وزیر نیرو در صحن مجلس شورای اسلامی؛

عباس علی آبادی وزیر نیرو در جلسه صحن مجلس شورای اسلامی در جریان بررسی گزارش کمیسیون انرژی و ارائه نظرات کمیسیون‌های عمران و کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست در مورد مشکلات تامین برق، آب شرب، آب کشاورزی و حقابه‌های زیست محیطی، پس از قرائت گزارش کمیسیون انرژی با عنوان «بررسی خاموشی‌های گسترده در تابستان ۱۴۰۴» با بیان اینکه «اغلب مطالب بیان شده در گزارش را قبول دارم و فکر می‌کنم که راه حل‌های درستی ارائه شد و این راه حل‌ها همان‌هایی است که ما در وزارت نیرو دنبال می‌کنیم»، اظهار کرد:

از مشکلات کلی و نظرات و نقدهای نمایندگان محترم آگاهم و آمادگی دارم که با حضور در کمیسیون‌های تخصصی توضیحات لازم را ارائه کنم.

به گزارش اسپادانا خبر، وی به ارائه گزارشی درباره وضعیت صنعت آب و برق پرداخت و گفت:

بر اساس نظر بسیاری از کارشناسان بزرگترین مشکل و شاید مادر مشکلات لاقدر در صنعت آب و برق، مشکل اقتصادی است؛ ناترازی اقتصادی باعث شده است طی سالیان گذشته بدهی پیمانکاران و سرمایه‌گذاران حوزه آب و برق پرداخت نشود. قیمت‌های تکلیفی موجب شده‌اند تا تشکیل سرمایه در این حوزه متوقف شود و مصرف برق و آب به صورت غیرهدفمند و غیر بهره‌ور افزایش یابد؛ در نتیجه، ناترازی اقتصادی در بخش آب و برق به وجود آمده است. همان‌طور که همه شما می‌دانید، در ابتدای دولت و به ویژه در تابستان ۱۴۰۳ این ناترازی به رقم بی‌سابقه‌ای حدود ۲۰ هزار مگاوات رسید. این مسئله باعث شد تا علاوه بر کاهش جذابیت سرمایه‌گذاری مصرف نیز به شدت افزایش یابد به طوری که رشد مصرف در سال گذشته از ۸ درصد فراتر رفت. این ناترازی که برای نخستین بار در سال ۱۳۹۷ خود را نشان داد، در سال ۱۴۰۳ به اوج خود رسید. به گونه‌ای که مطابق مستندات و گزارش‌های موجود، شرایط بحرانی در این حوزه کاملاً مشهود بود. پیش‌تر نیز اشاره کرده بودم که این گزارش‌ها به دقت این وضعیت را توضیح داده‌اند و تحلیل‌های لازم را ارائه کرده‌اند؛ برخی از اعداد و ارقامی که در گزارش‌ها مطرح شده، دقیق نیستند. با توجه به اینکه در گزارش کمیسیون محترم نیز به این موضوع اشاره شده است، خواهشمندم اعضای و مسئولان مرکز پژوهش‌های مجلس، در فضایی مشترک با وزارت نیرو بنشینیم و به اتفاق جزئیات این موارد را مرور و بررسی کنیم. مستندات و اطلاعات لازم برای شفاف‌سازی این موضوعات کاملاً آماده است. موضوع دوم اینکه به گواهی تمامی مراجع علمی و تخصصی، ما وارد عصری شده‌ایم که در آن، مصرف برق به‌طور وسیع و مستمر رشد خواهد داشت. انقلاب صنعتی چهارم و پنجم، همراه با توسعه هوش مصنوعی، نیاز به برق را به شدت افزایش خواهد داد. اگر بخواهیم این نیاز روزافزون را با روش‌های سنتی پاسخ دهیم با چالش‌های عظیم جهانی و بعضاً محلی مواجه خواهیم شد؛ از این رو باید تامین این نیاز را با روش‌های نوین، بهره‌ورتر و قابل قبول‌تر دنبال کنیم. در حال حاضر اغلب کشورهای پیشرو، افزایش راندمان، تکمیل چرخه ترکیبی در نیروگاه‌های سیکل ساده و توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر را به عنوان مسیر آینده انتخاب کرده‌اند.

وزیر نیرو خطاب به نمایندگان مجلس گفت:

در سال گذشته، به دلایلی که اغلب شما از آن آگاه هستید، در ابتدای دوره با کمبود شدید سوخت مواجه شدیم. بخشی از سوخت مورد نیاز نیروگاه‌ها از منابع مازاد و خارج از برنامه تأمین شد. این شرایط باعث شد عملیات تعمیرات اساسی نیروگاه‌ها به سختی انجام شود و بخشی از تجهیزات آسیب ببیند. نتیجه آن، کاهش راندمان، کاهش توان تولید و افزایش فشار بر شبکه بود. به دلیل تبعات زیست‌محیطی این شرایط، بارها و بارها مدیران وزارت نیرو برای پاسخگویی به نهادهای نظارتی و قضایی احضار شدند؛ در حالی که نه تنها تقصیری نداشتند، بلکه با فداکاری کامل و با وجود کمبود شدید منابع، ناگزیر به اتخاذ این تصمیمات شدند؛ موضوع سوم، مربوط به خشکسالی‌های پی‌درپی در پنج سال گذشته است. همان‌گونه که مستحضری، نیروگاه‌های برق‌آبی نقش بسیار مهمی در تولید برق کشور ایفا می‌کنند اما متناسب با کاهش بارش‌ها از ابتدای سال جاری تاکنون، تولید انرژی این نیروگاه‌ها با کاهش چشمگیر ۴۰ درصدی مواجه شده است. خشکسالی‌های مداوم در سال‌های اخیر باعث شده است که بخش قابل‌توجهی از ظرفیت برق‌آبی کشور از دست برود. متأسفانه، در روزهای اخیر نیز با وجود بهبود نسبی شرایط دمایی در پایان تابستان به دلیل تداوم خشکسالی، ظرفیت تولید برخی از واحدهای برق‌آبی کاهش یافته و در مواردی نیز به طور کامل از مدار خارج شده‌اند. در برخی مناطق محدودیت در تأمین انرژی، منجر به تداوم خاموشی‌ها شده است؛ در چنین شرایطی سامانه‌های تأمین برق در مناطقی که با کمبود آب مواجه‌اند، ممکن است به صورت کامل از مدار خارج شوند که این مسئله اثر مستقیمی بر پایداری شبکه دارد. موضوع چهارم، گرمای بی‌سابقه هوا در سال جاری است. بر اساس گزارش‌های سازمان هواشناسی، میانگین دمای کشور در سال جاری نسبت به میانگین بلندمدت، حدود یک و نیم درجه افزایش داشته است. این افزایش دما اثر مستقیمی بر رشد مصرف برق، به‌ویژه در مناطق گرم‌سیر کشور گذاشته است؛ لازم به ذکر است که در طول برنامه ششم توسعه، هیچ قرارداد خرید تضمینی برای احداث نیروگاه‌های جدید منعقد نشده است. این در حالی است که بیش از ۱۵ هزار مگاوات از ظرفیت نیروگاهی کشور فرسوده است و عملاً عمر مفید خود را از دست داده‌اند. متأسفانه این نیروگاه‌ها حتی قادر به تولید برق به میزان قدرت عملی خود نیز نیستند.

علی‌آبادی افزود:

در خصوص شبکه برق نیز با وجود اینکه شبکه انتقال و توزیع برق کشور یکی از بزرگ‌ترین و گسترده‌ترین شبکه‌ها در منطقه محسوب می‌شود اما متأسفانه بخشی از این شبکه‌ها فرسوده هستند و نیازمند نوسازی و تقویت جدی است؛ شبکه برق کشور عمر بیش از عمر مفید خود دارد و نیازمند نوسازی و به‌روزرسانی است. در بخش آب نیز مشکلات و چالش‌های مهمی وجود دارد که هرگز در یک روز ایجاد نشده‌اند و ریشه‌ای و بلندمدت هستند.

وی اظهار کرد:

مهم‌ترین چالش‌های بخش آب عبارتند از وجود طرح‌های نیمه‌تمام متعدد در هر استان؛ به طوری که در حال حاضر در هر استان به طور متوسط حدود ۱۰ طرح نیمه‌تمام وجود دارد و مجموعاً ۶۷ طرح نیمه‌تمام در بخش آب کشور با بودجه‌های مربوط به سال ۱۴۰۳ فعال هستند. در حالی که کل بودجه‌های پیش‌بینی شده برای سال ۱۴۰۴ در شرایط مطلوب تنها پاسخگوی بخش کوچکی از نیازها خواهد بود. به عبارت دیگر، برای تکمیل این پروژه‌ها با منابع پیش‌بینی شده، حدود ۲۰ سال زمان نیاز خواهیم داشت؛ یکی دیگر از چالش‌های مهم، ناترازی در بخش آب است که ناشی از تغییر تقاضا و مصرف‌ها در برابر منابع آب تجدیدشونده است. همان‌گونه که نمودارهای مرتبط نشان می‌دهند، با افزایش جمعیت کشور در ۷ دهه گذشته و کاهش منابع آب، سرانه منابع آب از حدود ۶۸۰۰ مترمکعب در سال ۱۳۳۵ به حدود ۱۳۰۰ مترمکعب در سال جاری کاهش یافته است. پیش‌بینی می‌شود که این سرانه تا سال ۱۴۲۰ به حدود ۹۷۰ مترمکعب برسد. ضعف در استفاده از منابع آب نامتعارف مانند پساب‌های تصفیه شده، آب دریا و آب شور، عدم استقرار حکمرانی جامع و یکپارچه در حوزه آب، کم‌توجهی به توسعه فناوری‌های آزمایش محور و استقرار ضعیف مدیریت به هم پیوسته منابع آب از دیگر چالش‌های مهم این بخش هستند که خوشبختانه وزارت نیرو در حال پیگیری اصلاحات جدی در این زمینه‌ها می‌باشد؛ وزارت نیرو برای غلبه بر چالش‌های بخش آب برنامه‌های متعددی را تدوین و در حال اجرا دارد که در ادامه به تفصیل به آن‌ها پرداخته خواهد شد و در افق میان‌مدت تا سال ۱۴۲۰ که همزمان با پایان برنامه هفتم توسعه کشور و پایان دولت است، وزارت نیرو برنامه راهبردی ترکیبی بخش آب را با نگاهی کلان و همه‌جانبه تدوین کرده است. این برنامه با هدف تقسیم بهینه منابع و مدیریت جامع وضعیت آب در سراسر کشور ارائه شده است.

علی‌آبادی گفت:

اقدامات اساسی این برنامه شامل اصلاحات نهادی، بهبود فضای کسب‌وکار، تفکیک وظایف تصدی‌گری از حاکمیتی، رفع تعارض منافع، اصلاح ساختار اقتصادی آب و استقرار حکمرانی محلی آب از طریق گسترش مدیریت مشارکتی می‌باشد که از مهم‌ترین اولویت‌ها به شمار می‌رود.

وی خطاب به نمایندگان افزود:

یکی از نکات برجسته برنامه هفتم، جدول ۷ ماده ۳۷ آن است که در آن رفع ناترازی آب به میزان ۱۵ میلیارد مترمکعب هدف‌گذاری شده است. مفتخرم به استحضار برسانم که در دولت چهاردهم، با برگزاری ۸ جلسه کمیته تخصصی شورای عالی آب، ۲ جلسه اصلی و چندین جلسه پشتیبانی، برنامه جامع، راهبردی و عملیاتی رفع ناترازی آب تدوین و در ۵ صفحه به تفصیل ارائه شده است؛ این برنامه شامل محورهای کلیدی مانند تأمین آب، مدیریت مصرف و تقاضا، حفاظت و مدیریت مخاطرات، حکمرانی آب، اصلاحات نهادی و بهبود فضای کسب‌وکار می‌باشد. باور کنید که قریب به ۳۰ سال از عمر خود را در بخش

کارشناسی و مدیریتی وزارت نیرو در حوزه‌های آب و برق گذرانده‌ام، مشکلات را به خوبی می‌شناسم و برای هر یک از آن‌ها راه‌حل‌های عملی دارم. مصمم هستم تمامی ظرفیت‌ها را به کار گیرم تا اجازه ندهیم دشمنان از ناکامی‌های ما خوشحال شوند. هزاران سال تمدن ایران، نباید در برابر چالش‌های ساده شکست بخورد. شما نمایندگان در برنامه‌های تخصصی کشاورزی و آب نیز مشارکت داشته‌اید و برنامه هفتم توسعه، تکالیف و اهداف برنامه ۲۰ ساله صنعت برق را منطبق بر سیاست‌های مقام معظم رهبری تعیین کرده است؛ برنامه چهار ساله صنعت برق نیز بر اساس این سند کلان طراحی و ارائه شده است و شامل ۱۴ پروژه بزرگ و ۳۶ بسته مدیریتی در زمینه مصرف، تأمین و بهره‌وری انرژی می‌باشد که هم‌اکنون در حال اجراست و برنامه جامع، راهبردی و عملیاتی صنعت برق در مسیر تحقق اهداف توسعه پایدار و امنیت انرژی کشور قرار دارد و تلاش‌ها برای اجرای کامل آن ادامه دارد.

علی‌آبادی با اشاره به انتقادات نمایندگان مجلس، گفت:

من نظام مسائل وزارت نیرو را به زودی به تفکیک استان‌ها منتشر خواهم کرد و راهکارهای رفع مشکلات آنها را نیز ارائه خواهم داد ضمن اینکه برنامه‌های متعددی در بخش‌های مختلف در حال انجام است که باعث شد هر هفته ۱۰۰ مگاوات نیروگاه خورشیدی افتتاح کنیم، همچنین بالغ بر ۴۰۰۰ مگاوات ظرفیت نیروگاه‌های حرارتی را در کشور افزایش دادیم که تا پایان سال از ۷۰۰۰ مگاوات عبور خواهد کرد. ما طبق قانون طی دو سال اصلاح ساختارها و حکمرانی را انجام خواهیم داد و به دنبال آن هستیم که سیاست اصلی خود را در حوزه برق و آب اصلاح فضای کسب و کار قرار دهیم. متأسفانه مشکل اصلی اقتصاد، اقتصاد آب و برق است که باعث شده تشکیل سرمایه به درستی انجام نشود و نیروگاه ساخته نشود و فاصله بین مصرف و تولید روز به روز بیشتر شود. ضمن اینکه ما در اطلاع رسانی ضعف داشته‌ایم.

علی‌آبادی تأکید کرد:

خبر خوب این است که خاموشی‌های خانگی به زودی برطرف خواهد شد و هماهنگی لازم در این زمینه با وزارت نفت جهت تکمیل مخازن صورت گرفته است و تا آخر سال ظرفیت کل نیروگاه‌های تجدیدپذیر کشور در اقدامی بی‌سابقه از هفت هزار مگاوات عبور می‌کند.

وزیر نیرو گفت:

در ابتدای دولت کل ظرفیت نیروگاه‌ها ۱۲۵۰ مگاوات بود و اولویت ما احداث نیروگاه‌های سه مگاواتی است که با قیمت ارزان و سریع‌تر ساخته می‌شوند و نیاز به پست و خط و شبکه ندارند اما اشکال آن‌ها این است که تنها در همان منطقه کارایی دارند، ما هنوز در برخی مناطق حبس تولید داریم که قابلیت انتقال به سایر نواحی ندارند و با توسعه شبکه و استفاده از ظرفیت‌های پست و استفاده حداکثری از ظرفیت‌های خالی کار انجام می‌دهیم و امیدواریم با احداث نیروگاه‌های بزرگ روی خطوط پر فشار امکان انتقال برق از آنها میسر شود.

وی افزود:

اگر در خاموشی‌ها و توزیع آب عدالت رعایت نشده حتماً تخلفی صورت گرفته که آنها را به ما اعلام کنید تا رسیدگی کنیم. بنده تمایل به حضور در دولت نداشتم چون وضعیت خوب نبود و صنایع خاموش بودند بنابراین بیش از یک کتابچه درخواست نوشتم تا مشکلات برطرف شود همچنین در مورد استفاده از تجهیزات کم مصرف برنامه گسترده‌ای در حال اجراست. ما برای انتقال آب به تهران برنامه مصوب قانونی داریم که در شرایط بحرانی از طالقان به تهران و کرج آب منتقل کنیم اما به اندازه سه برابر مصرف آب را کاهش داده‌ایم.

وی افزود:

باور کنید مشکل خشکسالی بسیار بزرگ است ضمن اینکه ما ۳۰۰۰ مگاوات نیروگاه حرارتی فقط قدرت اسمی را در بازتوانی افزایش دادیم و برای نخستین بار رشد مصرف کشور کاهش یافته است و ۳۵ اقدام موثر نیز در زمینه کاهش مصرف انجام دادیم همچنین خروج از بازار آب و برق به عنوان بازیگر اصلی در تنظیم‌گری و تسهیل‌گری را آغاز کرده ایم و برای نخستین بار وزارت نیرو متعهد شد در حوزه برق به هیچ عنوان با بخش خصوصی رقابت نکند. ما همت خود را به کار گرفته ایم تا کشور را سازنده‌ترین کردیم همچنین مصوبه هیات وزیران را برای جایگزینی سرمایه‌گذاران خارجی در نیروگاه‌ها دریافت کردیم که تعداد زیادی از آنها آماده تولید برق هستند ضمن اینکه تاکنون با پیگیری‌های مستمر رئیس‌جمهور تنها توانسته ایم ۴۰۰ میلیون دلار دریافت کنیم.

منبع | ایسنا

برچسب‌ها: [بحران آب](#) [1]

[دولت](#) [2]

